

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף קיח.

תוכן עניינים

- א. בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר ועור משלימו לכזית.....1
- ב. יכול שאני מוציא אף עור שיש עליו כזית בשר הנוגע כנגד בשר מאחוריו יכול לא יהא טמא ואפילו מעשה יד נמי לא עביד תלמוד לומר יטמא.....2
- ג. כל שהוא יד ולא שומר טמא ומטמא ואינו מצטרף שומר ואף על פי שאינו יד טמא ומטמא ומצטרף לא יד ולא שומר לא טמא ולא מטמא ... לכם לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות.....2
- ד. הפיטמא של רמון מצטרפת והנץ שלו אין מצטרף.....4
- ה. בשם שיש יד לטומאה כך יש יד להבשר.....4
- ו. וכשם שאין מקבלין טומאה אלא לכשיתלשו כך אין מקבלין הבשר אלא עד שיתלשו.....4
- ז. יש יד לפחות מכזית ויש שומר לפחות מכפול.....5
- ח. ב' עצמות ועליהן ב' חצאי זיתים והכנים ראשיהן ב' לבית והבית מאהיל עליהן הבית טמא.....5

א. בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר ועור משלימו לכזית

כבר התבאר לעיל דף קיז: שאין¹ מטמאין מן הנבילות, בעצמות והקרניים והמלפים והעור והאלל והגידים, והמרק והתבלין שמתבשלין עמה.

¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת חולין

במה דברים אמורים בזמן שפירשו מן הנבילה, אבל הנוגע באחד מכל אלו כשהן מחוברין בבשר הרי זה טמא, והוא שיהיה בבשר כזית, שאין אחד מכל אלו מצטרף לכזית.

**ב. יכול שאני מוציא אף עור שיש עליו כזית בשר הנוגע
כנגד בשר מאחוריו יכול לא יהא טמא ואפילו מעשה יד
נמי לא עביד תלמוד לומר יטמא**

עור שיש עליו² כזית נבילה הנוגע בציב³ היוצא ממנו ובשערו שכנגדו מאחורי העור, נטמא מפני שהעור ושערו⁴ שומר לבשר, בד"א שפלטתו חיה, אבל פלטתו סכין אם היה מרודד בטל אגב העור.

**ג. כל שהוא יד ולא שומר טמא ומטמא ואינו מצטרף שומר
ואף על פי שאינו יד טמא ומטמא ומצטרף לא יד ולא
שומר לא טמא ולא מטמא ... לכם לכם לכל שבצרכיכם
לרבות את הידות**

ידות האוכלים⁵ והכלים, הוא דבר שאוחזים בו האוכל או הכלי כגון העצים הרכין והסמוכין לאוכל שהאוכל נתלה בהן מן האילן, כמו עוקצי התאנים והאגסים וקצת האשכול⁶, וכן הגרעינים וכיוצא בהן מדברים שהאוכל צריך

² רמב"ם שם הלכה יא

³ פי' רבינו חוט דק שנתפשט מן העור הסמוך לבשר.

⁴ כך תיקן בבס"מ

⁵ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק ה הלכה א – ה

⁶ לאפוקי חלק העוקץ הנוגע בפרי ודבוק לגרעין, שאותו החלק שומר הוא לפרי מרקבון. רא"ש ור"ב עוקצין א

א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת חולין

להן⁷. וכן עצם שיש בראשו בשר, ואדם או חזו בעצם כדי לאכול הבשר שבראשו, הוי העצם יד לבשר⁸.

ושומרי האוכלין הן הקליפה שעל האוכל שהיא שומרתו וכן כל כיוצא בזה.

כל שהוא יד ואינו שומר מיטמא היד, ואף על פי שאינו ראוי לאכילה, אם נגעה טומאה באוכל. דחשיב היד חיבור לאוכל וכאילו הוא גוף אחד ומטמא. ומטמא אם נגעה טומאה ביד נטמא האוכל, אף על פי שלא נגעה הטומאה באוכל. ולא מצטרף לשיעור אוכלין לקבלת טומאה אם היה האוכל פחות מכביצה, שאין טומאת אוכלין בפחות מכביצה, אין יד האוכל מצטרפת עמו להשלימו לשיעור⁹.

וכל שהוא שומר אף על פי שאינו יד מטמא ומתטמא ומצטרף.

וכל שאינו לא שומר ולא יד כמו שיער שבפירות, אינו מתטמא ולא מטמא ואין צריך לומר שאינו מצטרף.

כיצד מתטמא ומטמא ואינו מצטרף, שאם נגעה טומאה ביד נטמא האוכל התלוי בו, ואם נגעה טומאה באוכל נטמא היד, ואין היד מצטרפת עם האוכל להשלימו לכביצה או לכחצי פרס. אבל אם היה שומר הרי זה מצטרף לכביצה ולכחצי פרס.

כשם שיד לטומאה כך יש יד להכשר, שאם הוכשר היד הוכשר כל האוכל התלוי בו. ומניין לשומרי אוכלין שהן מתטמאין עם האוכל כשהן מחוברין בהן שנאמר (ויקרא יא פסוק לו) עַל כָּל זֶרַע זֵרֹעַ אֲשֶׁר יִזְרַע בְּדֶרֶךְ שְׂבַנִּי אָדָם מוֹצִיָּאִין לְזִרְעָהּ, חֲטִים בִּשְׁעוּרֶיהֶן וּשְׁעוּרִים בְּקִלְפֵיהֶן וְעֵדְשִׁים בְּקִלְפֵיהֶן וְהוּא הַדִּין לשאר השומרין.

ומנין לידות האוכלין שהן מתטמאות ומטמאות כשהן מחוברין עם האוכלין שנאמר (שם פסוק יח) טָמֵא הוּא לָכֶם לְכָל שִׁבְצֵרְכֵיכֶם.

דף קיח:

⁷ מדברי התוספות פ"ט דחולין (דף ק"ח) ד"ה אין נראה דס"ל דלא חשיב יד אלא כל שהוא מחובר כ"כ שאילו יגביה היד לא יהיה ניתק האוכל אבל אם אינו מחובר כ"כ ואם יגביה היד יהיה ניתק האוכל לא הוי יד לאוכל ואף דלענין צירוף דכביצה חשיב מחובר בענין זה (א"ה כמבואר בפרק הקודם דין ג') לגבי יד לא חשיב. מ"מ שם

⁸ רא"ש עוקצין א א

⁹ יד אף על גב שהוא עצמו אינו מצטרף, עכ"פ מצטרף הוא לכל גרגרי הפירות המחוברין בהיד, שאם כולן יחד כביצה מטמא כל אחד מהן לאחר. תפא"י שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ד. הפיטמא של רמון מצטרפת והנץ שלו אין מצטרף

ברימון מלבד הקליפה שהיא שומר לפרי גם הפטמה של רימון¹⁰ נחשבת שומר לפרי ומצטרפת, והנץ שלו אינו מצטרף שאינו שומר¹¹ אלא דינו כיד וזמיתטמא¹² ומטמא¹³.

ה. כשם שיש יד לטומאה כך יש יד להכשר

כשם שיד¹⁴ לטומאה כך יש יד להכשר, שאם הוכשר היד הוכשר כל האוכל התלוי בו.

ו. וכשם שאין מקבלין טומאה אלא לכשיתלשו כך אין מקבלין הכשר אלא עד שיתלשו

כל האוכלין הגדילין¹⁵ מן הקרקע אינן מקבלין טומאה עד שיעקרו, אבל כל זמן שהן מחוברין אפילו כשורש קטן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה.

כל דברי הכשר¹⁶ אוכלין דברי קבלה הן מפני השמועה למדו שזה שנאמר וכי יותן מים על זרע אחד המים ואחד שאר שבעה משקין, והוא שינתן עליהם ברצון בעלים ואחר שנעקרו מן הקרקע, שדבר ידוע הוא שאין לך זרע שלא בא עליו מים כשהוא מחובר לא נאמר וכי יותן מים אלא לאחר שנעקרו האוכלין ונתלשו המשקין.

¹⁰ כמין דד יוצא בראש הרמון, והוא הנקרא פטמא. וסביב הפטמא כמין פרח ירוק שיש בו חומים דקים, והן קרויין נץ. וסביבות אותן החומים כעין כוס וראשו עשוי לתלפיות, והוא קרוי מסרק, מפני שיש לו שינים כמסרק, וזה מסרק נחשב שומר.

¹¹ ברש"י כתב דהו שומא על גבי שומר ולהכי אינו מצטרף

¹² רמב"ם שם הלכה כא

¹³ תפא"י פ"ב מ"ג אות לג

¹⁴ רמב"ם שם הלכה ג

¹⁵ רמב"ם שם פרק ב הלכה א

¹⁶ רמב"ם שם פרק יב הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ז. יש יד לפחות מכזית ויש שומר לפחות מכפול

יש יד לפחות¹⁷ מכזית, ויש שומר לפחות מכפול, ושומר שחלקו אינו מצטרף עם האוכל.

ח. ב' עצמות ועליהן ב' חצאי זיתים והכנים ראשיהן ב' לבית והבית מאהיל עליהן הבית טמא

עצם שיש עליו¹⁸ כזית בשר בידי שמים והכנים מקצתו לפנים מן הבית נטמא הבית, שני עצמות ועליהם כשני חציי זיתים בשר והכנים מקצתן לפנים הבית טמא, ואם היה הבשר תחוב בעצמות בידי אדם הבית טהור שאין חבורי אדם חבור.

¹⁷ רמב"ם שם פרק ה הלכה ג

¹⁸ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ד הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

